

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 36CbZm/112/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3113208054
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Hana Hubináková
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2015:3113208054.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu pred samosudkyňou JUDr. Hanou Hubinákovou v právnej veci žalobcu CD Consulting s.r.o. so sídlom Nagano Office Center, K červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha 3, IČO 264 29 705 Česká republika, zastúpená advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom Gr?sslingova 4, 81109 Bratislava, IČO 36 864 421, proti žalovanému J. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. E. XX, o zaplatenie zmenkovej sumy 820,91 eur s prísl. a zmenkovej odmeny 4,74 eur, takto

rozhodol:

Žaloba o zaplatenie zmenkovej sumy 820,91 eur s príslušenstvom a zmenkovej odmeny 4,74 eur sa
z a m i e t a.

Žalovanému sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Dňa 28.03.2013 bol tunajšiemu súdu doručený Návrh žalobcu na uplatnenie pohľadávky na príslušnom tlačive podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len Nar. č. 861/2007). Žalobca sa uvedeným návrhom domáha voči žalovanému zaplatenia zmenkovej sumy 820,91 eur s 0,25% úrokom denne zo sumy 1420,91 eur od 28.1.2011 do 24.1.2013 (t.j. 2586,07 eur), zo sumy 820,91 eur od 25.1.2013 do zaplatenia, 6% úrok p.a. zo sumy 1420,91 eur od 16.3.2011 do 24.1.2013 (t.j. 159,50 eur), zo sumy 820,91 eur od 25.1.2013 do zaplatenia, zmenkovej odmeny vo výške 4,74 eur a náhrady trov konania. Uviedol, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú žalovaný vystavil dňa 13.8.2010 na zmenkovú sumu 1420,91 eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku 0,25% denne od 13.8.2010. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Žalovaný doposiaľ zaplatil na zmenkovú sumu 430 Eur a na úroky 0 eur. Súdny poplatok vo výške 49,50 eur žalobca uhradil na výzvu súdu dňa 2.5.2013.

V rozsudku Európskeho súdneho dvora (ďalej len ESD) sp.zn. C-419/2011 zo 14.3.2013 (Česká sporiteľňa a.s. proti U. G.) samotný ESD v konaní pri uplatnení práva zo zmenky z úradnej moci skúmal postavenie odporcu (ručiteľa zo zmenky) ako spotrebiteľa. Ak teda ESD skúmal z úradnej moci, či ručiteľ zo zmenky môže byť spotrebiteľom, o to viac je odôvodnený záver o skúmaní postavenia spotrebiteľa pokiaľ ide o samotného dlžníka. Takisto podľa rozhodnutia ESD z 16.11.2010 práve vo veci Pohotovosť, s.r.o. C-76/10 bolo rozhodnuté, že vnútroštátny súd má v každom štádiu konania vrátane výkonu rozhodnutia povinnosť aj bez návrhu posúdiť nekalé povahy sankcií obsiahnutých v zmluve o úvere, ak má súd k tomuto účelu k dispozícii nevyhnutné informácie o právnom a skutkovom stave. Takisto v písomných pripomienkach Európskej komisie (ďalej len EK) predsedovi a členom Súdneho dvora EÚ zo dňa 12.2.2014 vo veci C-558/2013, ktorej predmetom bol návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ, podaný rozhodnutím Krajského súdu v Prešove, EK v bode 17. poukazuje na to, že Smernica 87/102/EHS síce nezakazuje používanie zmeniek v spotrebiteľských

zmluvách, ale zo znenia jej článku 9 jednoznačne vyplýva, že členské štáty môžu povoliť ich používanie v spotrebiteľských zmluvách iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa v takýchto situáciách. Podľa názoru EK je potrebné pojem "vhodnej ochrany spotrebiteľa" v zmysle čl. 9 smernice 87/102/EHS vykladať so zreteľom na čl. 14 uvedenej smernice, ktorá zakazuje znížiť štandard ochrany spotrebiteľa. Vhodnou ochranou spotrebiteľa v zmysle čl. 9 smernice je preto potrebné chápať celkový právny rámec ochrany spotrebiteľa, ako vyplýva z predpisov práva Únie a judikatúry Súdneho dvora, a zahŕňa preto aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex offio skúmať nekalosť zmluvných podmienok. V bode 19. EK uvádza, že rešpektovanie abstraktného charakteru zmenky, ktorý nepripúšťa, aby súd pri uplatňovaní zmenky prihliadol na kauzu pôvodného právneho vzťahu, t.j. aby hodnotil pôvodnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere a skúmal, či táto obsahuje nekalé zmluvné podmienky a takisto nemožnosť spotrebiteľa robiť voči majiteľovi zmenky námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k predošlému majiteľovi, t.j. veriteľovi, ktorý poskytol pôvodný spotrebiteľský úver (bod 18.), by bolo neprijateľné vo svetle judikatúry Súdneho dvora. Súdny dvor totiž vyslovil všeobecnú zásadu, v zmysle ktorej špecifiká súdneho konania, ktoré prebieha v rámci vnútroštátneho práva medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá podľa ustanovení smernice 93/13/EHS spotrebiteľovi musí byť poskytnutá (Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-618/10 Banco Espanol de Crédito, bod 55), čo potvrdzuje aj článok 14 smernice 87/102/EHS. Podľa názoru EK je zrejmé, že ak pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky vnútroštátny súd vôbec nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, ide o drastické zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. V takomto právnom režime je totiž nemožné alebo minimálne neprimerane ťažké, aby sa spotrebiteľ domohol ochrany svojich práv, keďže v konaní o vymáhanie pohľadávky nie je možné skúmať nekalosť zmluvných podmienok (bod 20. Pripomienok). Záverom EK navrhla ESD poskytnúť na predloženu prejudiciálnu otázku odpoveď v znení: „Článok 6 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a články 4,9, a 14 smernice Rady 87/102/EHS z 22.12.1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru, sa majú vykladať v tom zmysle, že im odporuje právna úprava členského štátu, akou je úprava dotknutá vo veci samej, ktorá vnútroštátnemu súdu rozhodujúcemu o právach z indosovanej zmenky neumožňuje v zásade v žiadnej fáze konania ex offio preskúmať zmluvu a kauzu právneho vzťahu a prípadnú nekalú povahu zmluvnej podmienky a tiež prípadné porušenie zákona upravujúceho dôsledky neuvedenia ročnej percentuálnej miery nákladov v zmluve o spotrebiteľskom úvere, z ktorej zmenka vznikla.“

Keďže v danej veci by rešpektovanie abstraktného charakteru zmenky bolo neprijateľné vo svetle judikatúry Súdneho dvora (ako uvádza EK vyššie), súd za účelom, aby nedošlo k drastickému zníženiu právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi ani k porušeniu zásady efektivity, vyzval žalobcu na doloženie zmluvy o spotrebiteľskom úvere, splátkového kalendára a prehľadu platieb realizovaných dlžníkom, keďže z úradnej činnosti súdu je známe, že pôvodný remitent - spoločnosť POHOTOVOST s.r.o., v prospech ktorého bola žalovaným zmenka vystavená a ktorý predmetnú zmenku od žalovaného prijal, vykonáva svoju činnosť prevažne poskytovaním spotrebiteľských úverov a tento je taktiež vedený v registri veriteľov a podregistri iných veriteľov (ktorý vedie Národná banka Slovenska) ako iná spoločnosť poskytujúca spotrebiteľské/iné úvery. Z dôvodu, že žalobca súdu nepredložil žiadnu zo žiadaných listín, súd si ex offio vyhotovil kópiu zmluvy o úvere č. 302300340 z exekučného spisu tun. súdu sp.zn. 49Er/2279/2012.

Súd dáva do pozornosti, že v priebehu konania pri zisťovaní miesta, kde žalovaný preberá zásielky, bolo súdom zistené, že osoba Rudolf Srnka s dátumom narodenia a rodným číslom ako je uvedené v zmluve o úvere či na predmetnej zmenke, neexistuje. Zároveň bolo zistené, že predmetné rodné číslo bolo pridelené osobe J. L., nie J. Q.. Preto súd opravil nesprávnosť priezviska žalovaného a žalovaného správne označil priezviskom Didi.

Žalovaný na žalobcom uplatnenú pohľadávku žiadnym spôsobom nereagoval.

Po vykonaní dokazovaní oboznámením sa s návrhom, výpisom žalobcu z obchodného registra, plnomocenstvom, vlastnou zmenkou vystavenou žalovaným dňa 13.8.2010, písomným vyjadrením žalobcu zo dňa 4.6.2013, prehľadom platieb na zmenku č. 302300340, zmluvou o úvere č. 302300340 a všeobecných podmienok poskytnutia úveru, rozhodol súd vo veci Rozsudkom č.k. 36CbZm/112/2013-44 zo dňa 14.4.2014 tak, že žalobu zamietol poukazom na to, že právo na vyplnenie blankozmenky nevzniklo v dôsledku absolútnej neplatnosti úverovej zmluvy, poukazom na neplatnosť dohody o vyplnení blankozmenky, nemožnosť pôvodného veriteľa takúto zmenku vôbec prijať podľa § 4 ods. 6 z.č. 258/2001 Z.z., poukázal na rozpor zmenkového úroku 91,25% ročne so zákonom a rozhodol o náhrade trov konania.

Proti uvedenému rozsudku podal žalobca odvolanie, v ktorom namietal vykonanie iných než účastníkmi navrhnutých dôkazov súdom, prekvapivosť rozhodnutia, porušenie poučovacej povinnosti, nerešpektovanie abstraktného charakteru zmenky súdom, porušenie zásady kontradiktórnosti a poukázal na Rozsudok NS ČR zo dňa 22.8.2002 sp.zn. 25Cdo/1839/2002 a Rozsudok NS SR z 22.10.2008 sp.zn. 5Obo/3/2008.

O odvolaní žalobcu rozhodol odvolací súd Uznesením č.k. 16CoZm/91/2014-79 zo dňa 22.12.2014 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie a to z dôvodu chybného procesného postupu súdu prvého stupňa.

Pri viazanosti súdu prvého stupňa právnym názorom odvolacieho súdu v danej veci (§ 226 O.s.p.) súd prípisom zo dňa 30.3.2015 oznámil obom účastníkom konania, ako sa súdu predbežne javí právne posúdenie veci, oboznámil účastníkov s tým, že si ex offio vyhotovil kópiu zmluvy o úvere č. 302300340 z 13.8.2010 spolu so všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, ktoré boli následne založené do predmetného súdneho spisu, tieto im doručil a poskytol im lehotu na vyjadrenie sa k predbežnému právnemu posúdeniu a k pripojeným listinám. Zároveň ich osobitne poučil podľa § 120 ods. 4 O.s.p. a ako prílohu doručil i poučenie obsiahnuté v spise na čl. 90.

Dňa 16.4.2015 bola súdu doručená Odpoveď žalobcu, v ktorej uvádza, že uvedený postup súdu je mimo režimu Nariadenia č. 861/2007, účastníci dokazovanie úverovou zmluvou nenavrhli poukazujúc na § 120 O.s.p. podľa ktorého súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Takisto poukazoval na to, že predmetom konania je výlučne zmenka, ktorá je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy a teda nie je možné ju spájať či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Zároveň poukázal na Rozsudok NS ČR zo dňa 22.8.2002 sp.zn. 25 Cdo 1839/2000, v ktorom je konštatovaná samostatnosť a oddelenosť zmenkového záväzku od prípadného záväzku, ktorý bol pôvodom jeho vzniku, jeho neakcesorickosť ako aj nezávislosť zabezpečovacej zmenky na existencii zabezpečenej pohľadávky ako aj na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013 vydané v skutkovo a právne zhodnej veci navrhovateľa, v ktorom boli potvrdené závery žalobcu.

Žalovaný dňa 28.4.2015 písomne oznámil, že uvedené konanie je bezpredmetné, nakoľko Trestným rozkazom č.k. 1T 149/2011-49 má všetky záväzky vysporiadané. Zároveň predložil súdu kópiu uvedeného Trestného rozkazu, kópiu Potvrdenia spoločnosti Pohotovosť, s.r.o. zo dňa 22.12.2014 o úhrade sumy 600 eur dňa 25.1.2013.

V zmysle čl. 3 Nar. č. 861/2007 sa jedná o cezhraničný spor, keďže žalobca má sídlo v Českej republike, teda v inom členskom štáte ako v členskom štáte súdu konajúceho vo veci.

Právomoc slovenských súdov na prejednanie a rozhodnutie daného sporu je daná podľa čl. 16 bod 2 Nariadenia č. 44/2001 o príslušnosti, uznávaní a výkone súdnych rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach (tzv. Brusel I.), podľa ktorého druhý účastník zmluvy môže žalovať spotrebiteľa len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko..

Vecne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie danej veci je v zmysle čl. 25 bod 1 písm. a) Nar. Č. 861/2007 okresný súd, nakoľko táto skutočnosť bola oznámená Komisii.

Keďže podľa čl. 19 Nar. č. 861/2007 sa predmetné konanie riadi slovenským procesným právom, žalobca podal svoj návrh na miestne príslušnom súde podľa § 84 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP).

Keďže ide o cezhraničný spor, bolo potrebné predtým, ako súd pristúpil k aplikácii práva na daný spor, určiť rozhodné právo, ktorým sa daný spor má riešiť. Vzhľadom k tomu, že na záväzky vyplývajúce zo zmienek nie je možné použiť Nariadenie Rím. I. (čl. 1 bod 2 písm. d/ Nariadenia Rím I.), súd určil rozhodné právo podľa čl. 10 ods. 1 (keďže nebolo preukázané ani tvrdené, že by si žalobca so žalovanou zvolili rozhodujúce právo) zák. č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom (ďalej len ZMPSP) tak, že danú vec je potrebné riešiť právnym poriadkom Slovenskej republiky, nakoľko jeho použitie zodpovedá rozumnému usporiadaniu daného vzťahu (predchodca žalobcu a žalovaná pri uzatváraní zmluvy o úvere- uzatvorenej podľa slovenského Obchodného zákonníka a jeho zabezpečení zmenkou postupovali od začiatku podľa slovenského právneho poriadku a teda ani nepredpokladali iný ako slovenský právny poriadok).

Vzhľadom k tomu, že podľa čl. 5 Nar. č. 861/2007 je dané konanie písomné, pričom žalobca ani žalovaná netrvali na nariadení ústneho pojednávania, súd pojednávanie v právnej veci nenariadil a rozhodol na základe predložených listinných dôkazov obsiahnutých v súdnom spise. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom, výpisom žalobcu z obchodného registra, plnomocenstvom, vlastnou zmenkou vystavenou žalovaným dňa 13.8.2010, písomným vyjadrením žalobcu zo dňa 4.6.2013, prehľadom platieb na zmenku č. 302300340, zmluvou o úvere č. 302300340 a všeobecných podmienok poskytnutia úveru a zistil tento skutkový stav:

Dňa 13.8.2010 žalovaný uzatvoril so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ s.r.o., IČO 35 807 598, Pribinova 25, Bratislava (ďalej len POHOTOVOSTĚ s.r.o.) formulárovú predtlačенú Zmluvu o úvere č. 302300340, podľa ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 600 Eur (ktoré v deň podpisu zmluvy aj prevzala), ktorý sa zaviazal vrátiť zvýšený o poplatok 576 eur (podľa bodu 11 VPPU predstavuje tretina poplatku dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou), teda spolu sa zaviazal vrátiť 1176 eur (196%) v 12 mesačných splátkach po 98 eur počnúc dňom 14.9.2010. V bode 13. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru (ďalej len VPPU) je obsiahnutá dohoda o vyplnení zmenky, ktorú žalovaný ako vystaviteľ zmenky vystavila v prospech veriteľa POHOTOVOSTĚ s.r.o. (remitent) na zabezpečenie peňažného záväzku vyplývajúceho z uvedenej úverovej zmluvy, v ktorej nebola vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa stane celý dlh splatný okamžite podľa bodu 4 VPPU a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa stal splatný celý dlh v zmysle bodu 4 VPPU.

Zo zmenky vystavenej žalovaným Rudolfom Didim (označeným na zmenke priezviskom Srnka a rodným číslom) v Trenčíne dňa 13.8.2010 na rad spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. bez protestu, súd zistil, že na zmenke je vyznačená zmenková suma 1420,91 eur (zhodne so slovným vyjadrením zmenkovej sumy), zmenkový úrok 0,25% denne od 28.1.2011, splatné POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, splatná pri predložení (vistazmenka) s doložkou na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia. Na zmenke sa nachádza číslo zmluvy 3023000340. Zároveň súd zistil, že práva vyplývajúce z predmetnej zmenky boli spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. prevedené rubopisom na žalobcu.

Z prehľadu platieb na zmenku č. 302300340 doručeného žalobcom vyplýva, že žalovaný k 31.12.2012 na svoj dlh uhradil 0 eur.

Právnu vec súd posúdil podľa príslušných ustanovení slovenského hmotného práva, Občianskeho zákonníka, zákona č. 191/1950 Zb. zmenkový a šekový zákon (ďalej len ZZŠ), zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Obchodného zákonníka.

Podľa čl. 2 písm. a) smernice 93/13/EHS na účely tejto smernice "nekalé podmienky" znamenajú zmluvné podmienky definované v článku 3.

Podľa čl. 3 ods. 1 a 2 smernice 93/13/EHS zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu.

Podľa čl. 5 smernice 93/13/EHS V prípade zmlúv, v ktorých sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované zrozumiteľne. Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Toto pravidlo výkladu neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 ods. 2

Podľa čl. 6 ods. 1 smernice 93/13/EHS členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa čl. 9 a 14 bod. 1 Smernice Rady 87/102/EHS z 22.12.1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru, kde sú práva veriteľa na základe úverovej zmluvy prevedené na tretiu osobu, spotrebiteľ má byť oprávnený uviesť proti tejto osobe čokoľvek na svoju obhajobu, čo mal k dispozícii proti pôvodnému veriteľovi, vrátane vyrovnania účtov, kde horeuvedené je vo vzťahujúcom sa členskom štáte povolené. Členské štáty zabezpečia, že úverové zmluvy neznižujú, na škodu spotrebiteľa, ustanovenia vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré vyplývajú alebo sú v zhode s touto smernicou.

Podľa bodu 31 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES zmluva o úvere by mala zrozumiteľným a stručným spôsobom poskytovať všetky potrebné informácie, aby sa mohol spotrebiteľ oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami, ktoré mu z nej vyplývajú.

Podľa čl. 8 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES obchodná praktika sa považuje za agresívnu, ak v skutkovej súvislosti, berúc do úvahy všetky jej črty a okolnosti, obťažovaním, nátlakom vrátane použitia fyzickej sily alebo neprimeraným vplyvom podstatne zhoršuje alebo je spôsobilá významne zhoršiť slobodu výberu alebo správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k produktu, a tým zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil.

Podľa § 52 ods.1,2,3,4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy (ďalej len OZ), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k,/l/ OZ, Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku; obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana.

Podľa § 1 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z., spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 1 ods. 3 zák. č. 129/2010 Z.z. spotrebiteľským úverom nie sú:

- a) hypotekárny úver a komunálny úver podľa osobitného predpisu,
- b) úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti,
- c) úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, ktorého lehota splatnosti je viac ako desať rokov, d) úver, ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti, e) úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, ktorého účelom je splatenie úverov na základe zmlúv uvedených v písmenách a) až d), f) úver, ktorého výška je menej ako 100 eur a viac ako 75 000 eur; ak je na rovnaký alebo obdobný účel uzavretých v období 12 mesiacov viac zmlúv o úvere medzi tým istým veriteľom a spotrebiteľom, súhrn všetkých zmlúv o úvere sa považuje za jediný spotrebiteľský úver podľa tohto zákona, g) nájom podľa Občianskeho zákonníka, ak v zmluve o nájme nie je ustanovená povinnosť kúpy predmetu zmluvy po uplynutí určitej doby,
- h) úver formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť do jedného mesiaca, ak v § 4 ods. 14 nie je ustanovené inak, i) úver bez úroku a bez ďalších poplatkov,
- j) úver, ktorý poskytuje zamestnávateľ svojim zamestnancom z vlastných zdrojov bez úroku alebo s ročnou percentuálnou mierou nákladov nižšou, ako prevláda na finančnom trhu, a ktorý sa neponúka verejne, k) úver poskytovaný na základe zmluvy, ktorá je uzavretá na základe rozhodnutia súdu alebo iného orgánu ako výsledok vyriešenia sporu na súde alebo pred iným orgánom, l) úver, ktorý sa musí splatiť v lehote nepresahujúcej tri mesiace, m) úver podľa osobitného predpisu, n) úver bez poplatkov týkajúci sa odloženej platby existujúceho dlhu, o) úver, na zabezpečenie ktorého sa od spotrebiteľa vyžaduje, aby ako zábezpeku uložil do úschovy veriteľa hnutelnú vec a zodpovednosť spotrebiteľa sa obmedzuje výlučne na túto založenú hnutelnú vec, p) úver poskytovaný na účely podľa osobitných predpisov pre obmedzený okruh osôb vo verejnom záujme a za úrokové sadzby nižšie ako tie, ktoré prevládajú na finančnom trhu, alebo bezúročný úver, alebo za iných podmienok, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie ako tie, ktoré prevládajú na finančnom trhu, a za úrokové sadzby, ktoré nie sú vyššie ako úrokové sadzby prevládajúce na finančnom trhu,
- q) úver, ktorého účelom je financovanie sústavného poskytovania služieb alebo dodávanie tovaru rovnakého druhu, ktorý spotrebiteľ spláca počas poskytovania služieb alebo dodávania tovaru formou splátok, r) úver poskytovaný vlastníkom bytov a nebytových priestorov zastúpených správcami alebo spoločenstvom vlastníkov na účely podľa osobitného predpisu.

Podľa § 2 písm. a/, b/, d/ zák. č. 129/2010 Z.z., na účely tohto zákona sa rozumie

- a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania,
- b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,
- d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 25 ods. 5 zák. č. 129/2010 Z.z. na zabezpečenie nárokov veriteľa zo spotrebiteľského úveru zmenkou alebo šekom sa do 31. decembra 2010 vzťahujú ustanovenia doterajších predpisov.

Podľa čl. XII. Z.č. 129/2010 Z.z, čl. I ustanovenie § 17 ods. 3 (v súvislosti s poskytovaním spotrebiteľského úveru nemožno splniť dlh alebo zabezpečiť jeho splnenie zmenkou alebo šekom), nadobúda účinnosť 1. januára 2011.

Podľa § 4 ods. 6 z.č. 258/2001 Z.z., v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom.8) Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 265 Obchodného zákonníka výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu.

Podľa ustanovenia čl. I. § 75 ZZŠ vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina písaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
3. údaj sročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;
7. podpis vystaviteľa.

Podľa čl. I § 77 ods. 1 zák. č. 191/1950 Z.z. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov pokiaľ to neodporuje povahe vlastnej zmenky, platia pre ňu ustanovenia dané pre cudziu zmenku o indosamente (§§ 11 až 20), sročnosti (§§ 33 až 37), platení (§§ 38 až 42), postihu pre neplatenie (§§ 43 až 50, 52 až 54), platení pre česť (§§ 55, 59 až 63), odpisoch (§§ 67 a 68), zmenách (§ 69), premlčaní (§§ 70 a 71), dňoch pracovného pokoja, počítaní lehôt a zákazu dní odkladu (§§ 72 až 74).

Podľa čl. I § 10 zák. č. 191/1950 Z.z. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat' majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboly dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou nebanlivosťou.

Podľa čl. I § 11 ods. 1 zák. č. 191/1950 Z.z. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa čl. I § 14 ods. 1 zák. č. 191/1950 Z.z. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov indosamentom sa prevádzajú všetky práva zo zmenky.

Podľa čl. I § 17 zák. č. 191/1950 Z.z. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa § 34 ods. 1, 2 ZZŠ, zmenka na videnie je sročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť. Vystaviteľ môže ustanoviť, že zmenku na videnie neslobodno predložiť na platenie pred určitým dňom. V tomto prípade začína sa lehota na predloženie od tohto dňa.

Podľa § 5 ods. 1,2,3 ZZŠ, vo zmenke sročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú. Úrokovú mieru treba udať vo zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú. Úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený deň iný.

Podľa § 48 ods. 1 bod 2 ZZŠ, majiteľ môže postihom žiadať šesťpercentové úroky odo dňa sročnosti. Predmetom daného konania je nárok žalobcu vyplývajúci z vlastnej vistazmenky, pôvodne vystavenej vo forme blankozmenky na zabezpečenie nárokov žalobcu zo zmluvy o úvere č. 302300340 (číslo zmluvy sa nachádza aj na zmenke) zo dňa 13.8.2010, v ktorej sa žalovaný zaviazal zaplatiť žalobcovi čiastku 1176 eur v 12 mesačných splátkach po 98 eur. V prvom rade súd považoval za potrebné posúdiť, či zmluva, na základe ktorej vznikla pohľadávka zabezpečená zmenkou, je platná a teda či vôbec vzniklo právo na vyplnenie blankozmenky.

Uvedená zmluva je nepochybne spotrebiteľskou keďže napĺňa znaky spotrebiteľskej zmluvy predvídané v § 52 a nasl. OZ. Ide o predtlačенú formulárovú (typovú) zmluvu, pri ktorej spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať jej obsah, bez ohľadu na to, podľa akého právneho predpisu sa zmluva uzavrela. Zmluvnými stranami sú POHOTOVOSTĚ s.r.o. (dodávateľ), ktorý pri uzatváraní zmluvy koná v rámci svojej podnikateľskej činnosti a spotrebiteľom je tu fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Zároveň sa jedná aj o spotrebiteľský úver podľa zák. č. 129/2010 Z.z. (za účinnosti ktorého došlo k uzavretiu predmetnej zmluvy), ktorý v § 1 ods. 3 taxatívne stanovuje, kedy sa o spotrebiteľský úver nejedná, čo nie je tento prípad a takisto sú naplnené pojmy spotrebiteľ, veriteľ a zmluva o spotrebiteľskom úvere tak, ako ich vymedzuje § 2 písm. a/, b/, d/ zák. č. 129/2010 Z.z.

Súd je taktiež názoru, že v danom prípade sa nejedná pojmovo o zmluvu o úvere podľa § 497 OBZ, keďže zo zmluvy jednoznačne vyplýva, že finančné prostriedky boli veriteľom dlžníkovi fakticky odovzdané a prevzaté pri podpise zmluvy (teda sa jedná o zmluvu o pôžičke). Preto zámer zosnovateľa zmluvy uzavrieť túto zmluvu výslovne podľa Obchodného zákonníka a dať jej režim „absolútneho obchodu“ podľa § 261 ods. 3 OBZ je vedený úmyslom, aby sa nemohli uplatniť nijaké ustanovenia chrániace spotrebiteľa, či už v zákone o ochrane spotrebiteľa, o spotrebiteľských úveroch alebo Občianskom zákonníku. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 25.1.2011, sp.zn. 5 M Cdo 20/2009, podľa ktorého sa za neprijateľnú podmienku považuje aj dohoda o uplatnení Obchodného zákonníka (v danom prípade čl. 16 VPPU).

Bez ohľadu na to, že zmluvné strany uzatvorili predmetnú zmluvu o úvere ako absolútny obchod podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, nie je táto skutočnosť prekážkou aplikácie príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách a zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Zo samotnej úverovej zmluvy súd zistil, že na základe nej žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 600 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť zvýšený o sumu poplatku vo výške 576 eur (z ktorého podľa bodu 11. VPPU predstavuje úrok 1/3 poplatku, t.j. 192 eur a zvyšné 2/3 náklady za vypracovanie a uzatvorenie zmluvy so všetkou administratívou, t.j. 384 eur),teda o sumu sa približujúcu sume reálne poskytnutého úveru.

Po preskúmaní celej zmluvy vrátane jej všeobecných podmienok poskytnutia úveru dospel súd k záveru, že zmluva je koncipovaná tak, že je neobyčajne hrubým spôsobom narušená rovnováha medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a to najmä ale nielen v ustanoveniach o zabezpečovacích prostriedkoch (zmluvná pokuta, blankozmenka a pod.) a zároveň je celá zmluva koncipovaná výlučne len na prospech veriteľa bez toho, aby sa mohol dlžník aspoň minimálne zákonnými prostriedkami brániť. Rovnosť a vyváženosť práv a povinností zmluvných strán nie je zmluvou zabezpečená, práve naopak, zmluva obsahuje samé povinnosti dlžníka, sankcie za porušenie povinností v neprimeraných výškach - napr. zmluvná pokuta 331 Eur bez ohľadu na výšku poskytnutého úveru a pod. a samé práva a výhody veriteľa. Vzhľadom na nerovnosť podmienok účastníkov zmluvy vyjadrenú v takmer všetkých ustanoveniach zmluvy ako aj na neprimerane vysoký poplatok za spracovanie a uzatvorenie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, výška ktorého predstavuje 64% z celého objemu úveru, sa celá zmluva (jej obsah i účel) prieči dobrým mravom a je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. V rozpore s dobrými mravmi je pritom nielen obsah zmluvy ale aj samotný účel zmluvy (získať na úkor slabšej strany - spotrebiteľa neprimerane vysoký zisk). Skutočnosť, že sa zmluva prieči dobrým mravom spôsobuje jej absolútnu neplatnosť. Z toho dôvodu nemohlo žalobcovi, resp. spoločnosti POHOTOVOSTĚ s.r.o. ako veriteľovi z uzatvorenej úverovej zmluvy, vzniknúť ani právo na vyplnenie blankozmenky podľa čl. 13 VPPU, z čoho logicky vyplýva, že ak aj zmenka vyplnená bola (napriek tomu, že právo na jej vyplnenie remitentovi nevzniklo), nie je možné sa na základe nej úspešne domáhať akýchkoľvek práv. Záverom súd poukazuje, že pri konštatovaní neplatnosti úverovej zmluvy z vyššie uvedených dôvodov

a teda nemožnosti vzniku práva na vyplnenie blankozmenky, súd vychádzal z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 6.5.2008 sp.zn. 4 Obo 161/2007.

Súd je takisto toho názoru, že právo na vyplnenie blankozmenky nemohlo vzniknúť ani z toho dôvodu, že celá dohoda o vyplnení blankozmenky (čl. 13 VPPU - jej obsah a ani konkrétne znenie nebolo so spotrebiteľom individuálne dohodnuté) je neprijateľnou podmienkou a z toho dôvodu neplatná. Dojednanie dohody o vyplnení zmenky súd považuje za neprijateľnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. k/ OZ, teda podmienku, ktorá za nesplnenie záväzku pripúšťa možnosť veriteľa domáhať sa od spotrebiteľa zaplatenia neprimerane vysokej sumy (0,25% úrok denne) ako sankciu spojenú s nesplnením záväzku. Takisto sa jedná o neprijateľnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. l/ OZ, nakoľko zabezpečovacím prostriedkom, akým je v danom prípade zmenka, preniesol povinnosť niesť dôkazné bremeno na spotrebiteľa (vid' čl. I § 17 ZZŠ). Preto ani vzhľadom na uvedené nevzniklo pôvodnému remitentovi právo na vyplnenie blankozmenky a preto ani žalobca nie je oprávnený sa domáhať akéhokoľvek plnenia na základe predloženej zmenky. Súd poukazuje i na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 16CoE/164/2011-24 z 29.2.2012, v ktorom sa už zaoberal dohodou o vyplnení zmenky uvedenou vo VPPU zmlúv o úvere remitenta POHOTOVOSTĚ, s.r.o. a v ktorom vyslovil, že táto dohoda je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. k/ a o/ Obč. zák., ktorá stavia spotrebiteľa (žalovaného) do výrazne nevýhodného postavenia a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Predmetná dohoda je súčasťou VPPU, ktoré sú súčasťou zmluvy o úvere, pričom poskytuje veriteľovi neprimeranú výhodu v tom, že hoci je limitovaný vo výške zmenkovej sumy, je len na ňom, aby určil, aká je výška jeho nárokov voči dlžníkovi ku dňu vyplnenia zmenky. Takýmto spôsobom môže veriteľ v podstate jednostranne určiť výšku dlhu dlžníka bez toho, aby bola táto výška preskúmateľná, keďže zmenka je abstraktný právny úkon, čo súd považoval jednoznačne za bezdôvodné zvýhodnenie veriteľa na úkor dlžníka a obchádzanie predpisov chrániacich spotrebiteľa v spotrebiteľských právnych vzťahoch.

Z úradnej činnosti súdu je takisto známe, že pôvodný remitent sa v prvom rade snažil domôcť svojho práva voči žalovanému cestou exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku, o ktorom tunajší exekučný súd rozhodol tak, že žiadosť o udelenie poverenia na výkon exekúcie zamietol, keď zistil, že predložený rozhodcovský rozsudok je nulitný z dôvodu, že tento bol vydaný na základe neplatnej rozhodcovskej doložky. Následne, keď pôvodný remitent zistil, že cestou exekúcie na základe neplatných rozhodcovských rozsudkov sa výkonu práva nedomôže, indosoval zmenku na žalobcu v danej veci, čím zbavil žalovaného možnosti vznášať proti dotknutej zmenke kauzálnu námietku. Tieto skutočnosti tak vzbudzujú dôvodné pochybnosti o skutočnom účele indosácie zmenky, ktorým podľa názoru súdu nedošlo k výkonu práva, ale práve naopak, k jeho zneužitiu. Vo všeobecnej rovine sa za zneužitie práva považuje situácia, kedy niekto vykonáva svoje subjektívne právo k neodôvodnenej újme niekoho iného alebo spoločnosti. V predmetnom prípade previedla spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. indosáciou vyplnenú "blankozmenku" na žalobcu, čím bol žalovaný zbavený možnosti vznášať proti dotknutej zmenke kauzálnu námietku. Pritom pri zjednanom úroku 91,25% ročne zmenkovej sumy má práve vznášanie kauzálnych námietok pre žalovaného celkom zásadný význam. Z hľadiska práva tak konanie pôvodného remitenta a následne žalobcu vyvoláva paradoxnú situáciu, kedy určité chovanie je na strane jednej právom aprobované a na strane druhej sa s právom dostáva do rozporu. Záver, že určité chovanie je zároveň dovolené a nedovolené nemôže obstáť, takže uznanie nedovolenosti zneužitia práva vyžaduje odstránenie zmieneného paradoxu. Jedná sa však o paradox len zdánlivý. Zo zásady lex specialis derogat generali v tomto prípade vyplýva, že zákaz zneužitia práva je silnejší, než dovolenie dané právom. Ak právna norma určité chovanie dovoľuje a iná ho za predpokladu, že je vo vyššie uvedenom zmysle zneužívané, zakazuje, je takéto chovanie v skutočnosti nie výkonom práva, ale protiprávnym úkonom, čím pojem zneužitie práva prestáva byť paradoxný (zrov. Knapp, V.: Teorie práva, C.H.Beck, Praha 1995, s. 184-185). Výkonu práva, ktorý je jeho zneužitím, tak súd nemôže poskytnúť ochranu, nakoľko by to bolo v rozpore nielen s § 3 Obč. zák. ale i čl. 46 Ústavy SR. Súd nemôže prihliadať vzniku takej "právnej" praxe, v ktorej dôsledku dochádza k využitiu, resp. zneužitiu zmenkových inštitútov v neprospech jednej zo zmluvných strán.

Súd zároveň poukazuje, že i v prípade, keby nedospel k záveru o neplatnosti úverovej zmluvy, resp. k zneužitiu výkonu práva a následnej nemožnosti vzniku práva na vyplnenie blankozmenky, plnenie, ktorého sa žalobca domáha voči žalovanému, by nemohol priznať, nakoľko také rozhodnutie by navodilo stav, že žalovaný by na svoj úver poskytnutý vo výške 600 eur bol povinný uhradiť 4171,22 eur, t.j. 695% (600 eur už uhradil - o čom predložil i potvrdenie právneho predchodcu žalobcu+ 820,91 eur, ktorých sa žalobca domáha v tomto konaní+2745,57 eur vyčíslené úroky+zmen. odmena 4,74 eur), pričom uvedená suma nie je konečná, keďže jej dlh by každým rokom narastal o 91,25% zo sumy 820,91 eur. Vydanie takéhoto absolútne nespravodlivého rozhodnutia nie je v právnom štáte prípustné. Spravodlivosť

musí byť v procese, ktorým súd interpretuje a aplikuje právo, vždy prítomná ako hodnotový činiteľ. Spravodlivosť je hodnotovým princípom, ktorý je spoločný všetkým demokratickým právnym poriadkom. Súdne rozhodnutie (a to nielen v prípadoch, kde vystupuje spotrebiteľ) musí byť nielen zákonné, ale predovšetkým spravodlivé. Úlohou súdu je práve rozpoznať skrze zákon spravodlivosť (nález Ústavného súdu ČR z 13.3.2013, sp.zn. IV. ÚS 1241/12, v ktorom vyslovil: „Nemožno tolerovať formalistický postup, ktorým sa za použitia sofistikovanej argumentácie odôvodňuje zrejma nespravodlivosť. Všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho môže a musí odchýliť, pokiaľ to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z princípov, ktoré majú svoj základ v ústavne konformnom právnym poriadku ako významovom celku. Povinnosť súdov vyhľadávať právo neznamena len vyhľadávať priame a výslovné pokyny v zákonomnom texte, ale tiež povinnosť zisťovať a formulovať, čo je konkrétnym právom aj tam, kde ide o interpretáciu abstraktných noriem a ústavných zásad“). Súd takisto poukazuje i na nález Ústavného súdu ČR I US 199/11, v ktorom o.i. ku kritériu zjavnej nespravodlivosti uvádza, že považuje za neakceptovateľné, aby sa prípadnej súdnej ochrany dostávalo subjektom, ktoré evidentne poškodzujú práva svojich klientov. Ustanovenia zmlúv alebo zmluvných podmienok, ktoré sú formulárove predtlačené a neumožňujú jednoznačne slabšej strane ich modifikáciu, v sebe skýtajú možnosť vyvolania nepriaznivých následkov na strane klienta, kedy nebude dotknutá iba jeho sféra právna, ale hlavne sféra osobná. Postupy, kedy klientom sú vnucované zmluvné ujednania v podobe zabezpečenia blankozmenkou (v danom príp. čl. 13 VPPU), zmluvnou pokutou vo výške 30% alebo 45% dlžnej čiastky za omeškanie s platbou splátok(v danom prípade je napr. podľa čl.6 VPPU určená fixná zmluvná pokuta vo výške 312 eur bez ohľadu na to, že výška poskytnutého úveru je 600 eur), či zmluvnou pokutou vo výške 5-násobku dlžnej čiastky za hrubé porušenie zmluvy alebo podmienok, je nutné považovať za neprijateľné a uvedené ujednania označiť za neplatné pre jednoznačný rozpor s dobrými mravmi. Na tomto závere nemôže nič zmeniť ani to, že klient takého subjektu zmluvu podpísal a to dokonca ani v situácii, keby v zmluvných podmienkach bolo obsiahnuté ujednanie, že klientovi sa takto stanovenej zmluvnej pokuty alebo zabezpečenia blankozmenkou nejaví za neprimerané či odporujúce dobrým mravom. Bežný klient úverovej spoločnosti totiž nemôže v prípade krátkodobého úveru dopredu očakávať, ba ani predpokladať, že celková splatená čiastka bude niekoľkonásobne prevyšovať požičanú sumu. Tento predpoklad nemožno ani spravodlivo požadovať. Z týchto dôvodov by na ochranu týchto veriteľov nemala byť poskytovaná súdna ochrana a to ani v exekučnom konaní, pretože ochrana takto nadobudnutých práv stojí celkom mimo účel civilného procesu, resp. mimo základný hodnotový rámec práva jako normatívneho systému.

Keďže sa v danom prípade jedná nielen o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. Obč. zák. ale i o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na ktorú dopadá i právna úprava zák. č. 129/2010 Z.z., súd sa záverom zaoberal navyše aj samotnou zmenkou (hoci právo na jej vyplnenie ani nevzniklo) a zistil, že predloženú zmenku veriteľ nemohol podľa § 4 ods. 6 z.č. 258/2001 Z.z. prijať. Čo sa týka času vyplnenia zmenky, remitent a žalovaný si v bode 13 VPPU dohodli, že remitent túto vyplní najskôr v deň, keď sa stane splatný celý dlh. „Zmenkový úrok“ uvedený na zmenke vo výške 0,25% denne sa má začať úročiť dňom, kedy sa stane splatný celý dlh (bod 13 VPPU). Na zmenke je za „zmenkovým úrokom“ 0,25% denne uvedený dátum 28.1.2011, preto súd podľa bodu 13 VPPU považuje tento dátum za deň, kedy sa stal splatný celý dlh. Keďže zo zmenky ani z obsahu spisu nie je zrejmé, kedy bola zmenka remitentom vyplnená, súd vychádza z toho, že aj keby remitent vyplnil zmenku najskôr dňa 28.1.2011, k tomu dňu by mohla byť vyplnená na zmenke zmenková suma max. 600 eur (nesplatená istina) a príslušenstvo max. vo výške 180 eur (30% zo sumy poskytnutého úveru), teda už v prvý deň, kedy bol remitent oprávnený zmenku vyplniť, mohla byť vyplnená max. na sumu 780 eur. Zmenka však bola vyplnená na sumu 1420,91eur, teda v rozpore s § 4 ods. 6 z.č. 258/2001 Z.z. a preto veriteľ nebol oprávnený túto zmenku od dlžníka vôbec prijať.

Zároveň súd poukazuje, že i bez ohľadu na to, keby bola zmenková suma v čase vyplnenia zmenky vyplnená na sumu max. 780 eur (v danom prípade), veriteľ by nemohol podľa § 4 ods. 6 z.č. 258/2001 Z.z. v žiadnom prípade túto zmenku prijať z dôvodu vyznačenia astronomického úroku 0,25% denne. Uvedené ustanovenie zákona, ktoré stanovuje, že zmenková suma v čase vyplnenia je max. vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške max. 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru, nie je možné obísť tým, že veriteľ vyplní zmenkovú sumu tak, že táto s príslušenstvom tvorí max. 30% poskytnutého úveru, pričom zároveň prijme zmenku s takým príslušenstvom, ktoré je v demokratickom právnym štáte neakceptovateľné (tj. s úrokom 91,25% ročne). Európska komisia dokonca v jednom zo znepokojujúcich listov vláde Slovenskej republiky na margo tak vysokého úroku vyjadruje pochybnosti, že sotva by útvary komisie uverili tomu, že by bol niekto schopný považovať poplatky v takýchto rozmeroch za platné. Tak vysoký úrok znamená pre dlžníka takmer 100%-né navýšenie dlhu za jeden rok. Takéto konanie veriteľa preto nemožno považovať za

konanie v súlade s § 4 ods. 6 z.č. 258/2001 Z.z. ale jednoznačne ide o konanie, ktorým sa snažil veriteľ obísť zákon a teda takúto zmenku nebol oprávnený prijať. Konanie, ktorým veriteľ prijal zmenku s takto vystaveným neuveriteľným úrokom nie je možné považovať za výkon práva, ktorý by nebol v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku a teda ktoré by malo požívať právnu ochranu. Keďže remitent vykonáva svoju činnosť prevažne poskytovaním spotrebiteľských úverov a to dlhodobo, musí mu byť zrejmé, že tak drobné úvery si berú sociálne slabší jednotlivci, u ktorých akékoľvek násobky dlhu spôsobované neprímeranými sankciami vážne zasahujú do rozpočtov takýchto ľudí. Skutočnosť, že remitent vybral aj pri úveroch poskytovaných sociálne slabým jedincom taký druh zmenky, pri ktorom je možné sumu navyšovať o ďalší úrok (teda vistazmenky) v spojení s výškou úroku 91,25% ročne a následným prijatím takejto zmenky v rozpore so zákonom, nasvedčuje tomu, že takéto konanie od počiatku vzniku záväzkového vzťahu medzi veriteľom a dlžníkom, nebolo vykonávané zo strany veriteľa v súlade so zásadami poctivého obchodného styku a teda nie je možné od súdu očakávať, že takémuto konaniu poskytne právnu ochranu.

Vzhľadom k tomu, že remitentovi nevzniklo právo zmenku prijať, nevzniklo mu z takejto zmenky ani právo na žiadne plnenie. Preto ani žalobca, ktorý nadobudol rubopisom zmenku, na ktorej vyplnenie právo nevzniklo a ktorá ani nemohla byť vôbec od dlžníka prijatá, sa nemôže na základe takejto zmenky s úspechom domáhať na dlžníkovi - žalovanej - žiadného plnenia a právnej ochrany.

Súd ďalej poukazuje na rozpor uvedeného zmenkového úroku 91,25% ročne so zákonom. Podľa čl. I § 48 ZZŠ je zákonom stanovená výška zmenkového úroku a to na 6% ročne. Pokiaľ mal oprávnený zo zmenky na mysli úrokovú doložku podľa čl. I § 5 ZZŠ, (ktorá je u vistazmeniek možná), muselo by to byť zo zmenky jednoznačne zrejmé, keďže zmenka ako cenný papier je prísne formálna a teda nemôže pripúšťať rôzne dohady/úvahy o tom, čo sa má daným údajom na zmenke na mysli. Preto ak uvedený úrok označil ako „zmenkový úrok“, jedná sa o zmenkový úrok upravený v čl. I § 48, ktorého výška je v rozpore so zákonom.

Pokiaľ by súd akceptoval uvedenie zmenkového úroku 0,25% denne ako úrokovú doložku podľa čl. I § 5, musel by skonštatovať neurčitost' toho údaja, keďže zo zmenky nevyplýva, z akej sumy sa má tento úrok počítať ani dokedy (pričom v žalobe žiada priznať tieto úroky do zaplatenia). Aj keď v zmenkovom zákone nie je výslovne uvedené dokedy je možné požadovať úroky vyplývajúce zo zmenky, výkladom ust. čl. I § 48 ZZŠ možno dôjsť k záveru, že úroky uvedené na zmenke (podľa čl. I § 5) je možné požadovať iba do splatnosti zmenky a od splatnosti pri nezaplatení zmenky, kedy pôvodný zmenkový záväzok je nahradený záväzkom postihným, potom je možné požadovať už zmenkové úroky uvedené v čl. I § 48 v zákonnej výške. Prijatím opačného názoru, teda že po splatnosti zmenky možno požadovať úroky uvedené na zmenkovej listine ako aj zmenkové úroky, by zmenky obsahujúce úrokovú doložku boli zcela bezdôvodne privilegované oproti ostatným zmenkám, pretože by oprávnený zo zmenky mohol žiadať viac, než umožňuje ust. čl. I § 48 (viď Rozsudok Vrchného soudu v Olomouci sp.zn. 4Cmo 214/2002). Záverom súd konštatuje, že vyššie uvedená obrana žalobcu poukázáním na rozhodnutie NS ČR sp.zn. 25 Cdo 1839/2000 z 22.8.2002, nie je relevantná a táto pred súdom neobstojí, keďže sa jedná o rozhodnutie vydané ešte pred vstupom Českej republiky do EÚ (t.j. pred 1.5.2004), teda keď ČR ešte nebola viazaná právom EÚ. Takisto súd poukazuje, že podľa § 120 ods. 1 posledná veta O.s.p. súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. V danej veci súd vykonal aj iné dôkazy ako navrhli účastníci (a to listinné dôkazy oboznámením s obsahom vyššie uvedenej zmluvy o úvere a všeobecných podmienok poskytnutia úveru), nakoľko ich vykonanie súd považoval za nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci, aby bola zachovaná vhodná ochrana spotrebiteľa tak, ako to predpokladá a stanovuje únieové právo (keďže súd je povinný dodržiavať zásadu aplikačnej prednosti všetkých únieových noriem bez ohľadu na ich právnu silu pred akoukoľvek vnútroštátnou normou). Takisto súd poukazuje, že oznámením predbežného právneho posúdenia veci a vykonaním poučenia písomnou formou nevybočuje z režimu Nariadenia č. 861/2007 a to s poukazom na čl. 12 ods. 2 (v prípade potreby súd alebo tribunál informuje strany o procesnoprávných otázkach) a čl. 19 (pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie) tohto Nariadenia. Súd taktiež poukazuje, že nie je viazaný rozhodnutím Krajského súdu vydaným v inej právnej veci a keďže nezdieľa názor vyjadrený v uznesení Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013, rozhodol z dôvodov uvedených v odôvodnení tohto rozhodnutia tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Na základe všetkých vyššie uvedených dôvodov Nprieek tomu, že žalovaná svoj dlh akceptuje, súd dospel k jednoznačnému záveru, že žalobe žalobcu nie je možné vyhovieť a preto rozhodol tak, že žalobu v plnom rozsahu zamietol.

Pokiaľ ide o trovy konania, je nutné konštatovať, že žalovaný by mal podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 3 O.s.p. právo na účelne vynaložené trovy konania. Tieto mu však priznané neboli, nakoľko právo na ich náhradu neuplatnil ani žiadne nevyčíslil.

Keďže na vstup Združenia spotrebiteľov Slovenska, o.z., IČO 42 309 166, ako vedľajšieho účastníka do konania sa neprihliada (z dôvodu uvedeného na čl. 96), súd sa už nezaoberal námietkou neprípustnosti vstupu uvedeného združenia do konania podanou žalobcom.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Trenčín písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (označenie súdu ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, podpis, dátum) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. (§ 42 ods. 3, 205 ods. 1 O.s.p.). Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že

- sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov
- ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania
- účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený
- v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie
- sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný
- účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom
- rozhodol vylúčený sudca
- súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
- súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhované dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (dôkazy sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu, dôkazmi má byť v konaní preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej
- odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods.4 O.s.p., účastník konania bez svojej viny nemohol dôkazy označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods.2, § 205a ods.1, § 221 ods.1 Občianskeho súdneho poriadku)